

Tas Latweefchu draugs.

1843. 12 August.

32ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Rihges. Kā jau no pašcha pirma galla paganiska tumšiba, jik ween warres dama, turrejāhs pretti tai gaismai, kas no Kristus iseet, tāpatt Deewam schehl tas arri wehl muhsu deenās noteek, un tee noschehlojami tautini, kam taħds paganu prahts, arri muhsu semmē ne mas naw ar uggunt mellejami. Retti gan atraddisees kaħds goh- digš Latweetis, kas ne biħstāhs ne mas no burweem un ragganaħm, un ja wiħnam zee- schanās un behdas useet, ween weenigi palaujāhs us Deewu, un ne melle arri pa- doħmu pee labbdarreem un siħlneekēem. Kaħdas saħles tee tautini us taħdu wiħsi nu isfehji, taħdas arri plauj, to mums tas notikkums maħza, ko taggad tē staħstisim. — Jau pagahjuschā pawaffarā diweem laulateem draugeem itt turwu pee Rihges notikke ta nelaiwe, ka saglis no wiħnu kraħjuma simts rubtus aisneffe. Wiħrs ap waffaras fweħteem aisgahje Deewa preekschā. Tē nu seewai palikke roħkas swabbadas un nu warreja darbotees, kā tik ween gribbeja. Wezzu baħbu padohmam klausidama, sittaħs pee siħlneekēem un sinnaħs taħdi gudri wiħri neds muhsu, neds kaħdai zittai tantai truhst. — Daschabus bleħnu darbus nu strahdaja, fwezzites dedsinaja, waħrdus rak- stija, bedrites rakka u. t. j. pr., kameħr no waffaras fweħteem liħds pašcheem Zehka- beem. — Bet tas jau sinnama leeta, kas no siħlneeka gribb faħemt naudu, tam ja atnaħt allaschi ar naudu roħkā, un tā arri tē. Siħlneeks iwaddija nu to seewu par kapsehcaħm un aizinaja arri us meschu, foħlidams ka tur pasaudetu naudu dabbuschoht roħkā, bet schi — itt kā Deews pats to wehl buħtu gribbejis glaħt un tai laiku us atgreeschānu no greħkeem doht — meschā tiħschi ne gahje. Palihgu un maħzibu, ko ne usneħmaħs samantohht meschā, beidsohht apneħmaħs kapsehctās melleht. Annas deena ause. Israkke us kapsehcaħm bedri, nogahje saulitei lezsoht turp, un seewa, sawam padohma-dewejam paklausidama, nehme liħds wiħnu sawu sakrahtu naudu, liħds rubtu preezdesmits. Siħlneeks, wiħnu nostahdijs pee bedres, ar lakkatu aiseħsjis azzis, — tai ar labbu nuħju eedewe diwi reisi par pakausi, tā, ka schi gan buħtu nosista, ja ne buħtu fargajusees ar roħku, kas wehl taggad juht saħpes no ta sittaena. Wiltneeks, seewas naudu sakampis, aissprukke, un seewa, atspirguse no sittaena, kleezdama nogahje maħsās. Isdewahs wehl tanni pašchā deenā bleħdi sakert un teesai doht roħkā. Seewai weenumehr wehl jazeesch saħpes no sittaeneem un ja staiga pee tee- saħm. — Kaut jel schi seewa, no schā notikkuma pamohdinata, atsihtu, kas wiħnai wehl truhst pee firbmeera, un kaut jel wiħsi muhsu lassitaj, kas wehl tizz taħ-

dahm blehnam, mahzitohs fargatees no sibneckeem un wisseem winnu blehschu darbeem. H. P.

Is Enlenderu semmes. Zik tohti ja-fargahs no trakkeem sunneem, to mums arri schis stahsts apleezina. Nufastel-pilsfehã, jaunam wihram, kas bija Dortel-wahrdã un 28 gaddus wezzumã, preeksch diweem gaddeem traks suns eekohde rohkã. Dokteri winnam ar nasi isgreese wainas-weetu, un winsch bija spirgts un weffels lthf schim laikam. Bet ne zik ilgi, tad winsch swehchã nammã buhdams us reis palikke nostummigs, gahje us mahjahm, stahstija sawai gaspaschai, ka winnam laikam drihs bads usnahkschoht, jo winnam jau darbi sahkoht pectrukht. Tã winsch diwas deenas no weetas schehloja un schehloja, kamehr winsch treshã pa wissam palikke traks.

Sarunnafehã,

Tã kahds mahzitajs Wahzsemnẽ irr sarunnajees ar zitteem no saweem brandses behrneem,

pahr mahjas frustu jeb dsihwes nelaimi.

Leezibas, ko aston wihri, zittkahrt leeli dschraji, sawai sahribas beedribai irr dewuschi.

(Sabbata puste.)

1. Weens preeksch sawas sahribas beedribas tã irr runnajs: Es schẽ rahdohs juhsu preekschã, zeenigi lungi, kã kahds wihrs, kas 35 gaddus negaddigi brandwihnu irr dschris, un preeksch 9 mehrescheem schim dschreemam pa wissam irr atfazzjis, no ta laika wairs ne kahdu pilliti baudijs. Zitti manum gan preekschã runnaja, ka es to ne iszeetischoht, bet es comehr to esmu isprohwẽstã. Es dohmaju sawã prahtã tã: labbaki, ka zilweks gaddigi mirst, ne kã tas jaur wissu sawu muhschu leels dschrajs paleek un mirstohht pasufchãhã kriht. Mannim taggad daubf labbaki klahjajs, mans prahts daubf jaurtraks, es esmu taggad jo muddigs pee saweem darbeem, es ehdu wairak, ne kã papreeksch, un malziusch allus, woi uhdens man labbaki atspirdsina, ne kã zittkahrt brandwihns. Tamit ihã laikã, kamehr es brandwihnu ene mas ne bandu, man leekahs, ka es desmit gaddus jaunãks esmu palizjis.

2. Zits pilsfehneeks atkal leezinaja pahr sawu atgreeschãnu tã: Kad es taggad swehtdeenãs jaur eelahm staigaju, tad man irr leels preekschã ka mannim daubf zilwekt fastohp, kas zittkahrt leeli dschraji bija, bet taggad glihti apgehrbt us Deewa nammu streidsahs. Kã negudri turpretti tee darba-wihri, kas jau pa laikam plihneekt bijusch, arri tahdi aisween paleek; tee gan mas no sawas deenas algas teem saweseem us mahju nefs, kam daschreis karapotti un sahls nawi, korehst; tee sawus pelnus labbaki aisnests teem, kas brandwihnu iskrohge. Dabht staigã ar sadelstokẽem swahrkeem, ar zaurumeem us elkonẽem un zelkeem, un winnas seewãs int beheni ar bassahm kahjahm un gan drihs gluschi pliffi, arek paschãs swehtdeenãs un swehtkds; bet kas brandwihnu dedsina, pahrdohd un iskrohge, tee dsihwo atkal baggatt un irr brangi apgehrbt. Es to ne warru leegtoes, es zittkahrt arri tohs esmu apsmehjis, kas retti un gaddigi sawu schehlkẽni bandijaz, un wehl-walkã tohs, kas

pa wiffam brandwihnu, ne dsehre es par gekkeem esmu turrejis un fauzis; bet pehz fahdu laiku esmu arraddis, fa es pats gekkis jeb negudrs esmu bijis, bet winni ihsti gudri zilweki. Es tadehl pehzaki teem arri peekritcu, un taggad esmu jo weffels un jo spehzigis; es nu padareu sawus darbus dauds lehraki, wairak labprahctigi un uszihctigi, mannim arri naudas isdohschana masak, kamehr es ne mas wairs schehlkeni ne dserru, un pee ta es nu arri gribbu palikt. Kamehr Deews man wehl liks dsihwoht, es ne mitteschops, arri zittus us to pahrrunnagt.

3. Wehl zits atkal scho no sewis irr stahstijis: Es biju 29 gaddus leels brandwihnu mihlotajs, bet es teescham ne fahdu labbumu pee ta ne esmu mannijis, bet man bija daschadas wahjtibas un grehtibas. Es zaur to ne palikku labbaks bet wahjaks, ne spehzigaks, bet wairak gurdens, apnizis un gluschi, nespehzigis. Taggad, kamehr brandwihnu wairs ne dserru, es zits zilweks esmu palizis. Diwdesmit mehneschus es jau scho dsehreenu ne esmu baudijis un pehz to arri wairs ne kahroju. Mannâ mahjâ, fur zittlahrt ween dsirdeja lahstus un nodeewaschanas, fur bija tiklai nemeers un ksilbas, bahrschana ar leelu brehlschannu, tur, paldees Deewam, tur mehs wiffi taggad deewabihjigi sawu Deewu pecluhdsam, teizam un flawejam, meerigi un weenprahctigi kohpâ dsihwojam, un fluffinam sawus darbus padarram. No ta laika es ne warreju meerigs palikt, fa wehl zitti no manneem raddeem, draugeem un pasihsta-meem brandwihna dsehraji bija; zil spehdams es ruhpiigi darbojohs teem usstahweht un tohs luhgt, lai arri armett scho negantu, zilweku mairadamu dsehreenu, un lai arri darra, ta, fa es, un fa teem arri tik patt labbi klahrohs, fa mannim. Pee zitteem, flawehrs lai irr Deews! mannas usskubbinaschanas weltigas naw bijuschas. — Tas mihlajs Debbes-tehws lai dohd ikkatram atgreesigam zilwekam tahdu laimi, sawus apmaldijuschus brachtus no famastaschanas atgreest.

4. Atkal zits no sewis dewe scho leezibu: Astonus gaddus es leels dsehrajs esmu bijis, bet preeksch dewineem mehnescheem es teem esmu peekrittis, kas to kaitigu brandwihnu wairs ne dserr, un mannim taggad tik labbi klahjaks pee meefas un pee dwehseles, fa es to ne warru deesgan isflaweht. Mannim wifs labbi sezjaks un weizjaks pee manneem darbeem un pee wiffas mannas mahjas buhschanas. Par to naudü, fo es par brandwihnu esmu isdewis, es jau buhtu warrejis eemantorees daschas wairjadsigakas leetas pee mahjas waldischanas. Es tiklai biju apsohljis papreekschu weenu gaddu ne mas brandwihnu ne baudiht, schis pahrbaudischanas gads nu laimigi irr aisgahjis, un mannim taggad ne fahda kahroschana wairs pehz scho wiltigu dsehreenu, es nu gan zerreju un swehti sohtu bes brandwihna wiffu sawu muhschu isikt. Tas schehligns Deews, kas man irr dewis to gribbeschannu, tas palihdsehhs man arri jo prohjam pastahwigi to isdarriht.

5. Zits fazzija ta: Pehz tam, kad es 25 gaddus leels brandwihna dsehrajs biju bisst, es, paldees Deewam! pa wiffam zits zilweks esmu palizis, spriegts un weffels, meerigs un preezigs. Zaur to, fa wiffai dauds brandwihnu biju baudijis, es palikku neleetigs, wahrigs un wahrdsigis zilweks. No eefahluma pee brandwihna dserschanas es no ta ne fo ne mannu, bet es nonihku no weena laika us ohtru aisween wairak, un pee ta gan driht pliks un fails palikku. Gohds un flawa Deewam! kas man pa-

lihdseja no schihs palaidigas un nelahdsigas dshwofchanas atgreesstees. Taggad es par-
 radus esmu lihdsinajis, tohs fawejus wiffadi labbak warru apgahdabt, maises behr-
 neem lohni warru doht, un few paschu glihtaki apgehrbtees. Ak! tas negants
 dsehreens man dauds irr makfajis, daschas gruhtibas un sohdbibas irr uswilzis. Tee
 frohd sineeki, kas man allaschin ka sawu labbu weesi un draugu mihligi usnehme,
 pehzaki, kad man masaki bija teem doht, un es wehl us parradu gribbeju dsert, tad tee
 man ismette abra. Kad es pamafam pee teem wiffus parradus biju lihdsinajis, tad tee
 nu gribbeja mannim no jauna atkal us parradu doht. Es teem pateizu par winnu jaunu
 ustizzibu un teem dewu to sinu, ka nu par brandwihnu ne weenu kapeeku wairs ne
 isdohschu, bet tiklai allu dserschu. Zits fazzija: tu gan 6 neddelas bes brandwihna
 ne warresi dshwoht. Zits atkal mannim to padohmu dewe: lai labbak pamafam no
 raddinajohs to baudiht. — Taggad jau 6 mehneschi irr aisgahjuschi bes ta, ka man
 wairs ne kahda kahroschana ne usnahf, to baudiht, un man taggad in dauds labbak flah-
 jahs, ne ka tanni laika, kad to wehl baudiju. Mans dehls, puifis no 12 gaddeem,
 bija, ta falkohf, pee brandwihna usaudsis, tas taggad arri ne mas wairs pehz to ne kahro,
 kamehr wansch pee sawa tehwa bija redsejis, ka es brandwihnu sawa mahja ne turu,
 un us zekka frohgods tiklai allu ween dserru.

S. G. U.

(Weidsama wusse us preefschu.)

(31mai un 32tra i lappai pawaddons no wessela bohgena, fur atrohdaht: I. Jauna
 sinna, ka Gulbenes jaunu basnizu eefwehtija. II. Ka dascha mallâ Wahsemme sahzhahs ar
 kristigu tizzibu. Beigums. III. Diwas jautaschana.)

Scho lappu 29th tri, 11atâ lappu wusse, fur teel shahsichte, zil siundas puifchi pa neddelu stohla
 pee tarras mahzibas pawadda, trubht tee wahrbi: „siundas Latweeschu rakshichana.“

Sinna, zil naudas 11 August, mehn. deenâ 1843 eefsch Rihges makfaja
 par daschahm prezzehm.

Makfaja:		Subr. nauda. Rb. R.	Par	Makfaja:	Subr. nauda. Rb. R.
Par					
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 60	1	pohdu (20 mahrzineem) wafku	7
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 5	—	tabaka	65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 25	—	fweefta	50
—	ausu	— 75	—	dselses	75
—	sinu	1 60	—	linnu, frohna	80
—	rupju rudsu = miltu	1 50	—	brakka	60
—	bihdeletu rudsu = miltu	2	—	fannepu	1
—	bihdeletu kweeschu = miltu	2 75	—	schkhtu appinu	2
—	meeschu = putraimu	1 50	—	neschichtu jeb prezzes appinu	20
—	eefala	1 15	—	muzzu silku, eglu muzzâ	7
—	linnu = sehklas	1 75	—	lasdu muzzâ	25
—	fannepu = sehklas	1 25	—	smalkas fahls	4
1	wesumu seena, 30 pohdus smagga	4	—	rupjas baltas fahls	15
barrotu	wehrschn galku, pa pohdu	1 20	—	wahli brandwihna, puffdegga	7
			—	dirdegga	9

Lihds 11. August pee Rihges irr atnahkuschchi 825 fuggi un aisbraukuschchi 790.

Wrihw drikkcht. No Widssemes General-gubbernementes wusses; Dr. C. E. Napiewsky.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 31 un 32.

5 un 12 August 1843.

J a u n a s i n n a .

Is Gulbenes draudses, Widsemmē. Peektā swehtdeenā pehz waffaras swehtku atswehtes, 11tā Juli mehnescha deenā Gulbenes draudsei bij swehta preeka deena, kas ilgu laiku buhs peeminnama; jo ta bij Gulbenes jaunās basnizas eeswehtischanas, deena, to wissa draudse jau fenn bij gaidijusi. Wezzā kohka basnizā, kas wairak kā 90 gaddus stahwejusi, draudsei jau fenn wairs ne bij ruhmes; un tapehz jau preeksch 27 gaddeem tikke norunnahs, jaunu leelaku un flaishtaku Deewam nammu no akminseem ismuhreht, un toreis eesahke, naudas salassiht, papreeksch pa 100 rubleem sudraba, un pehz pa 200 rubl. sudr. par gaddu. Kad jau pahrs tuhstoschu rubtu sudr. bij salassihts, tad jau eesahke akminus un keegelus ikgaddus pee-west; 13 gaddi jau palikke, ka arri to pils-kalnu sahke rakt un lihdsinaht, kur basnizu gribbeja taisiht; jo kur preeksch 500 gaddeem stipra pils bij uestaita, kas nu jau pahru simtu gaddus palikkusi isposhtita lihds semniei, tai pascha weeta gribbeja taggad Deewam nammu taisiht tam Kungam, kas irr muhsu stipra pils. — Tam pils-kalnam wiss apkahrt irr eeleija ar uppiti; pahs to eeleiju arri leelu muhra-illu, 5 assu augstu, welweja pahri; un kad ta jau 8 gaddus bij strahdahs preeksch jannas basnizas, un jau 20 gaddus nauda bij salassita, tad paschu basnizu eesahke taisiht; un nu pat jau 5 gaddi palikke, ka tai gruntes akminu likke ar Deewa-kalposchanu un ar luhgshchanahm. — Bet ta, ka Deewa wahrdi fakka, ka debbes-walstiba zaur dauds behdahm ween warr ee-eet, ta ar schai jaunā Deewam-nammā zaur dauds behdahm ween warrejam tikt. Jo dauds nemeera zehlahs pee schahs basnizas taisischanas. Kad jau lihds tohrna gal-lam bij uestaita, tad muhrōs daschi plihsumi sahke rahditees, un tas leels dselses krushts tohrna gallā no wehtras tikke salauhts un semmē nogahst. Par to zitti sabihjabs, ka basniza ne buhschoht labbi taisita un sahke schehlotees, ta ka teesahm bij janahk ar buhmeistereem no pilssehtahm, luhkoht, ka tas darbs strahdahs. — Par laimi atrad-dahs, ka tik leelas wainas ne mas ne bij, ka dohmaja, un tas darbs atkal us preekschu gahje, ta ka wiss scho gaddu Deewam par gohdu labbi pabeigts un gattaws stahweja, ka jaunu Deewam-nammu warreja eeswehtiht. Wissi, kas to redsejuschji, to leelija un preezajabs par to jaukumu un glihtumu ahrpuffē un eekschpuffē. Kanzele un altaris ihstēni flaishti irr istaisiti, un spihd no selta. Altara wirsu irr leela jauna bilde, kur Kristus tas glahbejs ta ka gaischibas-apehrbā redsams, ka wirsch us juhreas staiga-dams, fawu mahzekli Pehteri glahbē, kad schis us Jesu nahkdams pa uhdens wirsu, sahke nosliht un us Jesu kleedse: Kungs, palihdsi man! — ta ka lassam Matteus ewangeliumā 14tā nodakkā no 22—33 perschal. Us to bildi flattoht, ikfats warr eedohmahk, ka tas irr tas Kungs, kas patees Deews un patees zilweks, nahzis me-kleht un swehtu darriht wissu, kas pasuddis, un warr mahzitees, ka pee scha glahbeja waijaga peektētes, lai ne noslihtst grehtu-juhra un behdu-willōs. — Wezzas basni-

zas altara-bilde, fur draudse Pestitaju reds pee krussta-kohka un augfchamzehlufchohs, arridsan par peeminneschanu irr uskahrta jaunâ basnizâ; un tã draudse nu to Pestitaju warr redseht, kahds winsch bisst dshwodams un mirdams, un warr peeminneht, ka winna dshwodschana, mirschana un augfchamzelschana bijust par fwehtibu un par pestifchanu. — Ne gribbam arri aismirst fazzigt, ka jaunâ basnizâ arridsan jaunâs ebrgeles irr taifitas, kas wairak kã 1150 rubtus sudraba makfa, un warr buht pahr wiffahm ebrgelehm, kas muhsu basnizâs irr Widsemme, pirmas un leelakas buhs pehz tahm, kas pilsehtu-basnizâs irr. Tãhs ebrgeles, ta bilde un arridsan altara-apfegs, kas irr taifights no dahrgas farkanas drehbess ar selta krusstu, wiss irr fagahdahrts par naudu, ko lungi un semneeki no mihlestibas irr famettuschi wehl bes teem 6000 un pahru simteem rubtu sudraba, ko patti basnizâs buhweschana makfa. — Scho basnizu eefwehtigt, pars zeenigs augstajs general-superdents un pirmajs Widsemmes mahzitajs no Ribgas bij atbrauzis, un bes winna wehl 3 prahwesti un 10 mahzitaji bij fanahkuschî, arri dauds leeli-kungi un kungi, un warren leela draudse no wiffahm pussehm, arri no fiveschahm draudsehm leels pulks. Papreeksch general-superdents un wiffi mahzitaji ar draudsi wehl fanahze wezzâ basnizâ, kã nu gribbeja noswehtigt un arstahht, un kas scho pehdigu reisi wehl bij ispuschkota ar sakkumeem un dauds pulkehm ap altari un kanzeli. Diwi dseefmas, kas ihpaschi us scho deenu bij taifitas un drikkelas, jau papreeksch bij isballitas draudsei, un tad eefahke dseedahht scho jaunu dseefmu; us to meldianu: Kas Deewam debbestis leek walddiht:

1. Nu skanneet wehl weenreis, juhs dseefmas, Schaî mihlâ wezzâ basnizâ; Jõleij wehl schoreis sawas leesmas, Zu fwehts Gars, sawâ draudsiâ! Zew bij par dshwolli schis namâ, Kas nu jau pohstâ atstahjamâ. 2. Schê ganz pee sawas draudses nahjis, Zeekahrt ta schê sapulzejahs; Schê winsch jau tehwas gannihht sahjis Un ar' us mums wehl raudsijahs; Tas bruhthgans schê pee bruhthes bij, Zo fataifihht us debbesti. 3. Schê Jesus halsâ muhs aizinaja, Zo krusstu usnemt, ko winsch nefs; Schê debbest-rassa spirdsinaja Dauds istwihkuschas dwehfeles. Zil arehki schê irr fuhdferi, Zil schê no elles israuti!	4. Semu saweem spahrneem schê sakrahje Ta mahte sawus behrnus; Kas schê pee Kristus krussta kahje, Tõhs ta fanehme ieglabbtus, Ar Kristus meefahm meeloja, Ar winna aff'num schlihtija. 5. Ar Deewu, mihla mahte, paleez', Zu muhs, kã behrnus, kohpufi; Nu sawas rohkas pahr mums faleez', Kã mirdama muhs noswehti. Zu patti sakrittisi driht'; Mums jaunu namimu eefwehtihâ. 6. Arr' muhsu mahlu-namâ sakrittihâ; Tad muhs wehl usnemâ jautaks namâ, Tur, fur ta Deewa draudse mittihâ, Kur skairakti Deewâ slawejamâ. Tur, Kristus, usnemm sawu bruh', Ta tur gribb tawâ nammâ kluht!

Tad Gulbenes mahzitajs, altara preekschâ stahwedams, sawai draudsei wehl pehdigus wahrduâs fazzija wezzâ basnizâ, un rahdija, ka nu effohht jashkerrahs no mihlas wezzas basnizinas, tã kã behrni ar affarahm schkerrahs no mirdamas mahtes, — ka schkerrotees japeeminn, ko ta mahte saweem behrneem labbur darrijust, un japatelz par wiffu kohpochanu un wiffu fwehtibu, ko no winnas dabbujuschî, — ka arri mahte sawus behrnus preeksch mirschanas wehl gribbohht fwehtigt un pamahzigt, lai ne arstahj Deewa zekus, lai Pestitaja wehl ne aismirst, lai paleek tai tizzibâ, ko no winnas mahzjuschees, un lai jaunâ Deew-anammâ wehl firsutigakt un tizzigakt sawam Dee-

wam un Vestitajam kalpo. Tad mahzitajs wehl pehdigu reisi noswehtidams wezzu basnizinu, altari un kanzeli, fur tik dauds reises Deewa wahrdus mahzjis, grehzineckus aizinajis un Kristus weefus swehtjis, ar wissu draudsi zells mettes Deewam pateize un Deewu luhdse; un draudse arri firnigi Deewu luhgdama, fawu mihtu Deewam nammu noswehtija ar fawahm affarahm, kas tur wehl birre ta ka par pateizibas uppu reem. — Tad, kamehr draudse wehl no tajs peeminnetas dseefmas pehdigas pefschas dseedaja, zeenigs general-superdents ar Allukfnes prahwestu un ar Leeseres mahzitaju, kas winnam par eefwehtifchanas-palibgeem klast bij, altara preekscha gahjuschi, no Deewa-galda noehme wissus swehtus altara-rihtus, krusa-bildi, mahzistu un latwistu bihbeli, bikkeri un Deewa maifes tellerki, diwi sudraba altara-lukturus ar swez zehm, diwi basnizas-blohdas, diwi uppura-makkus; un wissas schahs leetas nodewe mahzitaju rohkas, kam tajs bij janones us jaunu Deewam nammu. Ta tad atstahje wezzu basnizinu, un sahke eet us jaunu Deewam nammu, papreeksch general-superdents ar krusa-bildi, un basnizas pehrmintera-leelkungs, kas jaunas basnizas atlehgu nesse us farkana, ar seltu apschuhta sibschu auta, un tad draudses mahzitajs ar bihbeli un zitti mahzitaji ar tahm altara leetahm, fo katre nesse; tad winneem pakkat wissa draudse gahje, scho jaunu dseefmu dseedoht us to meldiau: ka spohschi spihd mans Jesulinsch:

1. Deews Kungs, fur irr taws dschwollis? — Taws krehstis mums spihd debbesis, Tew somme irr preeksch sahjahm; Bet duffeschanas-weeta tew Pee mums irr firdi, fo tu few Zeredsejis par mahjahm. Mahzi, Sahzi, Debbesis: Lehtih, Schodeen swehtih Sawam gohdam Jaunu weetu, fo tew dohdam. 2. Kahds jauks un mihtigs irr taws nams, Kur tu tai draudsei flawejams, Kungs Jesus, muhscham buhfi. Tur mums taws krusis spihd augstiba, Un pasaulei apleezina, Ka tu tas sohgis kuhfi. Tawa Slawa Tur ne beigsees. Pee tew steigsees Tawi laudis, Un sché salous preekus baudihis.	3. Mums gaisa tawa balsé jau flann, Tu, Swehts Gars, Kristus draudsi gan Us labbu gannu sauzi. Nu flanni sauzi, swehtajs swans, Eij paté mums preekscha, labbajs gans, Eeweddi fawu draudsi! Skaiti, Swaidi Sawus weefus; — Ik, Kungs Jesus, Jau atnahzi, Un muhs pee few usnemt sahzi! 4. Ik swehtajs nams, pazetti nu Tu fawu durwju palohdu; Paaugstinahs nu kuhfi. Tas gohda-kehniusch us tew nahk, Sche fawu gohdu rahdiht sahk, Tu winna mahja buhfi! Swanneet, Skanneet Swehta flanna: Osianna! Slawehts effi; Tu, Kungs, swehtibu mums nessi.

Wezzas basnizas pulkstens pehdigu reisi sawa tohrni wehl flanneja; bet ar jaunu leelu un brangu swannu eefswannija jaunu Deewam nammu, kamehr draudse tur nahje; un swehts preeks bij, redsoht, ka wissa draudse ar affarahm azzis meertgi un gohdigi gahje dseedadama, un ne kahds trohknis ne bij dsirdams, ne weens ne steidsehs un ne speedahs zitteem preekscha tikt, ta ka Deewam schehl gan zittur daschlahret irr redsehts pee basnizas-eefwehtifchanas. — Kad wissa draudse preeksch jaunas basnizas durwim bij sapulzejusees, tad wehl Allukfnes zeenigs prahwests us draudsi runnaja, mahzidams, ar kahdahm swehtahm dohdahm no wezza Deewam namma jashkireahs, un jauna jareeet, un kad wehl Deewu firnigi bij peesauzis, tad basnizas pehrminderu

leelkungs general-superdendam eedewe basnizas atflehgu, un basnizas durwis atweh-
 rahs draudsei; jaunās ebrgeles fahke skanneht, kà ar stipru basunes skannu, tà kà
 Dahwida 150ta dseefma mahja: »Alleluja! teizeet to stipru Deewu eefsch wiina
 swehtas weetas; teizeet wiinu ar skannigahm basunehm, teizeet wiinu ar sohma-
 stabulehm un kohplehm, teizeet wiinu ar bungahm un stabulehm, teizeet wiinu ar
 stihgahm un swilpehm, teizeet wiinu ar skannigcem pulkstenischeem, teizeet wiinu ar
 gawilefchanas-pulkstenischeem; wifs, kam dwaſcha irr, lai to Kungu flawe, Alleluja!«
 — un tà general-superdents ar mahjitajeem un ar draudsi eegahje jaunà Deewa-
 nammà, gahje altara preeſchà ar teem diwi mahjitajeem, kas wiinaam palihdieja pee
 eefwehtifchanas, un faehme no mahjitajeem tohs altara-rihkus, ko us jauna Deewa-
 galda uslikke. Tad pirma draudses dseefma tikke dseedata, un zeenigs general-super-
 dents ar pirmeem Deewa-wahrdeem draudsi jaunà Deewa-kalposchanas weeta apſwei-
 zinajis un pamahzijis, eefwehtija basnizu, altari un spreddika-krehkli ar swehteem wahr-
 deem un ar krusa sihmi; tad ar wifſu draudsi zellòs nomettees, pirmu reiſi Deewu
 peeluhsde jaunà luhgſchanas nammà. Lee diwi mahjitaji, kas wiinaam fahnis stah-
 weja altara preeſchà, ikkats wehl weenu dseefmu no Dahwida dseefmu grahmatas
 laffija, un kad tà jauns Deewa-nams bij eefwehtihis, tad Deewa-kalposchana eefah-
 zehs pehz fahrtas, kà ikfwehtdeenas. To Deewa-kalposchana, kas papreeſch altari
 turrama, swefchs mahjitajs noturreja, un tad pats draudses mahjitajs spreddiki faz-
 zija. Sawu draudsi jaunà weeta no firds apſweizinajis, wifsch pamahzija, ka schai
 nammà us preeſchu peeluhs to Pestitaju, un tam kalposhs, ko jaunà altara bildè tà
 kà preeſch azzim redsoht. To ewangeliumu no Matteiis grahmatas 14tas nodalkas
 laffijis, ko jau peeminnejam, wifsch isstahstija, ka ne tee eefwehtifchanas wahrdi bas-
 nizu par ihstenu Deewa-nammu eefwehti, bet tà tizziba, ar ko Deewu un Pe-
 stitaju tur peeluhs, ka tapehz wajjaga: 1) tahdas tizzibas, kurrat labprahit grib-
 bahs allaschiu kohpà buht ar Pestitaju wiina nammà, tà kà Jesus mahjekli allasch pee
 wiina bij, un 2) tahdas tizzibas, kas behdàs un grehkòs pee ta weeniga glahbeja
 peekerrahs, kà Pehteris, kas noslihkdam us wiinu kleedse: »Kungs, palihds man!«
 un 3) tahdas tizzibas, kas scho glahbeju aſinnuſi, arri apleezina: »pateſi, tu eſſi
 Deewa dehl«, un kas tadeht wiinu ar gohda, ne ween ar kalposchana basnizà, bet
 arri dihwofchana tà, kà wiino ihpaschi laudis, wiina swehta draudse un par wiina
 mahjas-weetu paleekam. — Pehz beigtas Latweefchu Deewa-kalposchanas arri fun-
 geem un Wahzeefcheem ta basniza tikke eefwehtita par wiinu Deewa-nammu, un tee
 tad arri turreja sawu pirmu Deewa-kalposchana. — Lai tad tas Kungs, kam schis
 jaunās Deewa-nams tikke eefwehtihis, tur schegliki ſewim duffefchanas-weetu taifa, un
 lai palihds, ka zour scho nammu draudsei sawa tizziba un Deewa wahrdi jo dahrgi paleek,
 ka Zianas muhri ne fakriht, bet ka tee tohp ſtiprinati, us ta ſtuhea almina Kristus! 43.

Kà daschà mallà Wahzsemme fahzabs ar kristigu tizzibu.

(To ſtahtu, kà gahjis wafaulè ar kristigu tizzibu, 2tra laika 5ta nodalka.)

W e i g u m s.

Wezzas grahmatas ſtahta wehl pahz dauds zitteem tahdeem darbeem, ko Win-
 frieds effoht paſtrahdajis; ka wifsch leelas wezzas elka-bildes Heſſu un Tibringeru ſem-

mè apgahsis un pohstijis, un wiannu weetâs kristigas basnizas un luhgſchanas nammus usbuſwejis. Wiſſur, kurr tik ar ſaweem beedreem nahje, wiſſch ar warrenu ſpehku ſpreddikus turreja tanni wallodâ, ko tur laudis runnaja, un ko wiſſch pats itt labbi mahſe; un luhſ', drihs wiſſam tik leeli barri laudis no mallu mallahm peeffrehje, ka wiſſch daudsreis ſawu ſpreddiki zittâ weetà ne jaudaja turreht, ne kâ paſchâ laukâ. Zik leelu pulku kriſtigu basnizu un zeemu wiſſch arri tik Zihringeru ſemmè irr eezehlis, pah to gan warr brihnotees, un wiſſch pats arri weenâ ſawu grahmatu rakſta pah ſimts tuhſtſoſcheem ſchahs ſemmes eedſihwotajeem, ſas peegreesti pee tahs tizzibas eekſch Jeſus Kriſtus. — Kad tee zitti muſti Calenderu kloſterôs dabbuja ſinnah, kâ wiſſam Wahzſemmè laimejotees ar mahziſchanu, tad dauds wiſſam nahje pakſat un ar wiſſam ſabeedrojahs. Arri ſeewiſſchi nahje daſchi pah juheu, teem ſeewiſſcheem Wahzſemmè fluddinah kriſtigu tizzibu. Zâ mahzija to laik' eekſch Baiëru ſemmes weena, ſas wahrâ Kuhni ruhð; ohtra, Zekla wahrâ, eekſch Riſinges un Oſſenfurtes-pilsſehtas; trescha, Lio ba wahrâ un Winfrieda raddineeze, eekſch Biſſapsheimes-pilsſehtas ne tahs no Wirzburges, un ſchahs mahſe zettorta, Waldburgis wahrâ, eekſch Heidenheimes-pilsſehtas Zihringeru ſemmè, kur wiſſam, 25 gaddus zaur, pee zitteem ſeewiſſcheem ar leelu ſwehribu ſtrahdaja. Lihðs Baiëru ſemmel un Franku ſemmes rihta-puffei ſneedsahs Winfrieda puhles, jo arri tur wiſſch usbuſweja basnizas un kloſterus, un kur eekſch kahdas draudſes nelahðſigas buhſchanas bija eejaufchahs, tur wiſſch atkal wiſſu greeſe us labbu, mahzijas, ſas dſihwoja negohðigi, wiſſch iſmette no ammata, un ſagahdaja wiſſur draudſehm un basnizahm labbus ſkaidrus liſkumus. Lai wiſſch nu gan arri aplam darbojahs, wiſſas Wahzſemmes basnizas wilkt appakſch pahweſta rohkahm, tok wiſſam tanni laikâ to ne warreja nemt par kaunu, jo wehl tahs breeſmas ne bija nahluſchas pee gaismas, ſas pa maſitim, ſeewiſſchi zaur to, eekſch kriſtigas basnizas eewihlahs.

Winfrieds pats daſchreis bija Rohmas-pilsſehta pee pahweſta un ſchis wiſſam apdahwinaja ar to wahrdu: Bonifazius (tas irr: Labdarritajs) un wiſſam arri dewe wiſſas tahs brihwibas, ſas to laik' tik teem mahzitateem peenahjahs, kurreem bija tas gohda: wahrds: erz-biſſaps; bet wiſſch ſcho gohdu agraki ne peenehme wis, pirms tikke iſlaſſihts par iſtenu erz-biſſapu Mainz-pilsſehta. Tok pehz tahm brihwibahm, ſas wiſſam dohtas, wiſſch arri jau preekſch ta laika eezehle biſſapus, usbuſweja un eefwehtija basnizas un kloſterus, un us tahdu wiſſi gudri gahdaja, ka wiſſam labs darbs arri tad, kad wiſſam galwa pakriſtu, ne ſtahtohs, un ka weetas ne truhktu, no kurrenes ar ween no jauna ſchim darbam ſtrahdneeki nahktu. Weens no wiſſam paſcha mahzekeem, Sturmſ wahrâ, is Baiëru ſemmes, no augtas zilts, tas apnehmahs pats weenu kloſteri uſtaifiht kautkahdâ no tahm leelahm tulkneſim, ſas to laik' wehl beehi pah wiſſu Wahzſemmi atraddahs, un Winfrieds preezajahs pah ſawa mahzeſka apnehſchanu. Sturmſ eekahpe lihðs ar beedreem laiwâ, un gahje pa Zuldas uppi us augſchu, ſew labbu kluffu weetinu iſraudiht, bet wiſſam drihs greeſahs atkal us mahjahm, ne atradduſchi weetu, ſas wiſſam buhtu patikkufe. Beidsoht Sturmſ weens pats dewahs us zellu. Us eſſeli jahje weentulis zaur tahm wiſſleelakahm tulkneſim, zaur to wiſſkupaſku meſchu, ar ſkannigu balſi woi dſeedaja ſwehtas dſeefmas, woi ſkaltija pahcarus. Kad nakts wiſſam usnahje, tad pirms nogullahs ohſota pawehni,

wehl zirte pulku sarru no kohleem, Frachwe tohs tschuppu tschuppds few un sawam lohpam par walni apkohrt, lai swehri winneem gultohrt ne uskrihtohrt. Weenreis fatikke meschâ ar leelu barru to meschâ zilweku, ko nosauze par Slahweem; tee willkâhs kaili un plikk us uppi, peldetees, un stahjâhs winnam apkohrt, breshdami un winnu apfimeedami. »Kurz tad tu jahji?« tâ tee winnu jaitaja. Bet winsch labbâ duhschâ teem atbildaja: »Wehl dsittaki meschâ eekschâ!« — un jahje sawu weentuku zellu probjam. Beidscht usgahje pee Sulda=uppes kluffu jauku meschâ weetiau, kas winnam preeksch winna klostera schitte derriga buht. Urri Winfrieds pats ar zitteem saweem mahzekteem tur atnahje. Papreeksch winni wiffi uslahpe us kalnu, kas tur meschâ paschâ ruhwmâ, un isluhdse Deewa swehtibu preeksch sawu darbu, un tad drohschi eesahje strahdabt. Us tahdu wihî (744râ gaddâ) tas pehzlaika gauschi slawehts klosteris Sulda, kas tâ nosaukts pehz tahs uppes waheda, tikke eezelts, no kurre ta tuksha semme tur apkohrt jo deenas jo labbaki tikke apstrahdata, un kur nahkamds laikds Wahzsemmes wifflabbaki mahzitaji ismahzijâhs.

Kad Winfriedam wehl tas gohds tikke, to Franku kchninu, kas Pipih n wahrdâ bija, swaidiht jeb eekrohneht, tad winnam firds wehl nessahs, arri sawu darbu eeksch Frieslandes pabeigt, kur winsch 48 gaddus agraki bija sahjis tohs paganus kristigai tizzibai mahzidams peegreest. Tur bija 746râ gaddâ Willibrord, 50 gaddus ar paganu mahzichanu neapnizzis puhlejees, Deewa meera aisgahjis un leelu pulku deewabihjigu mahzektu atlizzinajis; bet ko tik winsch tur labba bija isfehjis un dehtijis, tam gan wehl wajabseja tahda gudra un ustizzama kohpeja un uskatitaja, kahds Winfrieds bija. Jau schis bija 74 gaddus wezzumâ, kad beidsamu reisi aisreisaja us Frieslandi. Drohschs, itt kâ wehl buhtu jaunelis, winsch gahje zaur wiffu semmi, nozirte tahs elku-birses un winnu weetas usbuchweja basnijas, atjaunoja wiffu, kas bija sagahsees, fataisja atkal wiffu pa reisi, kas tik ween bija sajakts, un kristija pa tuhlfstoscheem wihrus, seewas un behrnus. Kahdâ deenâ, us kurre winsch wiffus kristitus Friesu-taudis bija aizinajis, laukâ fanahkt Deewu luhgt un Deewa wahrdus dsirdeht, winsch pats jau agri tur bija atnahjis, sawu mihtu draudsi gaidiht. Bet schahs weeta fanahje leeli pulkt paganu ar schlechpehm un preeksch-tur-ramahm brunnam rohkâ, gribbedami sawu deewektu pohstijam schat deenâ gallu darriht. Winfrieda pawaddoni winnu gan gribbeja prett paganu dusmibu aisstahweht; bet winsch teem aisleedse, greehahs us teem zitteem wezzakeem un jaunakeem mahzitateem, un fazzija tâ: »Effeet drohschâ prahâ, manni brahli, un ne bihtaltees no teem, kas tik to meesu, bet ne to dwehveli spehj nokaut. Preezajeetees eeksch ta Kunga! Us winnu lai pastahwigi juhfu zerriba stahw. Pazeeschat ustizzigi tahs nahwes ihu brikhtiu, ka juhhs muhschigi ar Kristu waldait!« Tik ka winsch beidse runnah, tad pagani tam masam pulzinam, kam ir ne weens sohbins ne bija, uskritte un weenu wihru pakkat ohtru neschehligi noduhre. Tâ nomirre Winfrieds stâ Juhni 755râ gaddâ tam Kungam par gohdu, kam winsch, puss-fimts gaddus zaur, baddu un plikkumu panesdams, breefmas appaksch laupitajeem un flepkaweem iszeesdams, nomohdâ buhdams un Deewu luhgdams, appaksch baudf kahrdinaschanahm bija kalpojis. Winnu mehds nosaukt par Wahzsemmes apustuli, tapehj, ka zits ne

weens, kà wínsch, tik farsti, tik gudri un arri ar tik dauds laimes irr strahdajis, Wahzeeschu tautu kristigai tizzibai peegreest.

Wínfrieda deewabihjigs mahzeeklis, Gregor wahrdá, par ko meh's jau pírmícht stahstíjam, ko wínsch puíschá deenás bija darríjis, tas tanni laifá, kad wíinna draugs nomírre, Uhtrektes-pílssehtá bija par klostera preekschneeku. Tè wínsch dauds no saweem deewabihjigeem mahzeekteem, kas no Sprontschu, Enlenderu, Friesu, Dibringeru un Saksu semmes pee wíinna bija nahkuschi, tik labbi ísmahzija, ka tohs par mahzítajeem warreja ezejelt un ísfuptíht, tahm tautahm, kas Eíropiá pa seemeta puffi míht, to preezas mahzibu fluddínahé. Wíinna mahzeeki wínnu gauschi míhtoja, un kad wíinna nahwes-stunda tuwojahs, tad wínni ríntu ríntós raudadámi stahweja ap wíinna gultu un fazzija weens ohtram aushi: »Schodeen wínsch jau ne aismígs!« Sirmajs, 70 gaddus wezs, wehl fanehme sawus pehdígu's speklus, mahzeektus apwehtija un fazzija: »Schodeen jums gan buhs, man aclaíft.« Nu tee, us wíinna luhgschanu, wínnu nesse basnizá pascha altara preekschá; tè zekhd's mettees, luhdse Deewu, bau-dija swehtu wakkarinu un ísláide sawu garru.

Meh's ar sínnu jums tè druzzin plóschí pah'r scheem Kristus kalpeem effam stahstíjuschí. Bet schee to gohdu gan pelnífuschí, jo teescham peederr pee ta masa pulzina to íhtu kristígu zilweku, ko ís wíinneem tumscheem laíkeem tahs wezgas stahstu grahmas, tas ar wah'rdeem mínn. Un ja meh's tè sawd's stahstós wáirs pah'r íhten kristígeem zilwekeem ne gríbbetum fluddínahé, tad schee muhsu ráksti gan laíkam wáirs ne weenam zilwekam ne ectu pee sírds. Ka scheem wíh'reem arri sawas wainas un sawas leekas dohmas bija, to ne gríbbam leegi wís, — to jau arri warr dohmaht, apzerroht, kahdl tumschi to bríhd' tee laíki bija —; tatschu wínni sawu sweedru-antu naw turrejuschí tadeht, ka to masu pulzínu sawu pohdu, — tá sakkoht ar Kristus wah'rdeem (Luhl. 19, 20) — tur eelíktu eekschá, bet ka ar to pee sawas gruh'tas strahdaschanas few tohs karstus sweedrus no peeres noslauzítu.

Líhd's tam laíkam teem Wahzeeschu paganeem pa wíssam bija bríhw, woi wínni kristígu tizzibu gríbbeja peeneem un líktees kristítees, woi né; bet kad tas Franku keh'nínsch Karls tas leelajs, sam arri Reemeru keísere walst's bija padoh'ta un kurra walstíba tapeh'z tik ne pah'r wíssu Eíropas-semmi sneedsahs, tríh'sdesmít gaddus farrodams prett teem níkneem Saksu paganeem, dauds no wíinneem ar warru peegreese pee kristígas tizzibas, tad peh'zlaifá arri dauds zítí waldíneeki peh'z wíinna preekschíhmes tá patt darríja. Pah'r to nu gan Karls tas leelajs labbi irr gah'dajis, ka wíssadas gudríbas un foflas gah'je wáitumá, kristígas draudses wáitak pa gohdam turrejahs un mahzítaji labbaki díshwoja; bet ta kristíga tizziba wíinna laifá jau patte tik neganti ar wíssadahm zilweku ísdohmaschanahm bija fajaukta, un wehl jo deenas jo wáitak fajauzahs, ka to wáirs dríht ne warreja íschlírt no paganu tizzibas. Us tahdu wíh'í tahs paganu tautas gan atfazzija sawu tehwu tehwu elka-deeweem, bet scho weeta wínni sah'je zeeníht swehtas bílde's, ko peeluh'gt tanni laifá kristíga tizziba pawehleja; mahzíjahs tik few krustu mest preekschá, zekhd's mestees un tehwa-reísi fíaitíht. Dapeh'z arri bríh'scham íoríkke, ka dascha leela tauta, weená gaddá líkfufees kristítees, peh'z mas gah'deem atkal pa wíssam atlah'pahs no kristígas tizzibas; jo zilwek's wezsu eeraddumu geuh'tí atmett, un turpretti tahdu jaunu leetu peeneem, ko wínsch pílnígi ne saproht

un kurras spehku ne nomanna. Lai nu gan gohdigu, zeenigu wihru ne peetruhke, kas no wiffa spehka Kristus draudsei kalpoja un ar firde-kaidru deewabihjaschanu darbojahs tohs paganus peegreest pee Kristus, — un tahdi bija: Willihad Brehmenes-pilssehta un Salku semme, Ljudjer eeksch Fahlenes semmes pa rihta puffi, Uns-gar Dahnu un Sweedru semme, Rembert Brandenburges walsti; bet — laikam wiini pahleeku dauds no ta turreja, kad weens tik bija kristihes ween, woi arri dohmaja, ka jau effoht leela mantu, kad pee kahdas tautas tik tahs pirmas kristigas zerreschanas atraddahs, — to teescham warram fazzihst, ka no teem paganeem wiffecim, fo leelijahs ta laika galla pee kristigas tizzibas peegreesufchi, mas buhs bijufchi ihsten peegreesti. Retti weens no firde un tadeht, ka labbi mahzihst, to tizzibu peenehme, un tik patt retti schi weenu atgreese no grehkeem un skubbinaja us ihsten kristigu dshwofchanu. Tadeht, ka wiini laizigas mantas un gohdu eekahroja, ka redseja keiserus, kehniaus un zitrus waldineekus to paschu tizzibu peenemmam, un ka baillojahs no scho warras darbeem, tadeht wiini daudstreif drihsaf' apuehmahs, littees kristitees, ne ka deht tam, ka wiini no firde eeksch Kristus tizseja. Schi jums tik weenu paschu stahstu pah to fluddinafim. Bija 826ta gadda tas Dahnu kehniusch Harald lihds ar wiffecim saweem raddeem un ar leelu pulku sawu leelungu eeksch Ingelheimes pilssehtas pee Rein-uppes, fur tas keisers Ludwig dshwoja, lizsees kristitees, un luhf' keisers, pah to preezadamees, wiinam baggatas dahwanas bija dewis. Bet no ta brihscha atnahze ifnogadda us leeldeenahm dauds Dahni keisera pilli, arri littees kristitees un dahrgas drehbes un brunnas fauemt par dahwanu. Weenreis fanahze tik leels pulks Dahnu, tur littees kristitees, ka baltu drehbju peetruhke, ar kurreahm pehz wezza eeradsduma tohs kristijamus apdahwinaja. Keisers tadeht pawehleja, zil wehl truhke, fatais fihst no prostakeem linneem. Tahdu drehbi dabbuja arri weens Dahnis no augstas kahrtas, tik ka winsch bija kristihes, bet erodamees fazzija schohs wahrdu: »Nu jau diwdefmit reises te esmu bijis un ikreis dahrgas brangas drehbes dabbujis; bet tahds maifs, kahdu es sehodeen dabbujis, gohdigam karka-wihram par kaunu; labbaki derrehs juhku-gannam; un ja es ne kaunetohs, kails te stahweht, tad es tew to maifu lihds ar tawu Kristu tuhlin mestu preeksch kahjahm.«

Us tahdu nelahdsigu wihi tad nu to kristigu tizzibu, — kahda wiinu nu tanni laika bija, — arri eewedde Reemeru un Mehru semme, Unguru, Pohstu un dascha zitta semme; bet zil gauschi mums firde arri pah to behdajahs, ka to laif' kristiga tizjiba wehl tik nekkaidra bija, mums tomeht waijaga apmeerinatees, wehra nemmoht, ka wiina tok tannis mallas, fur faknojahs, dauds paganu breefmahm gallu darrija un rahm daschadahm tautahm palihdseja, eefahkt sawa starpâ pa gohdam dshwoht un pees augt atsihschanâ.

54.

F a u t a s c h a n a s.

25) Kuresch wihrs sawu nifnaku eenaidneeku, kas wiina nahwi mekleja, tomeht tik gauschi mihloja, ka winsch, kad tas nomirre, isfauze: »faut es tawâ weeta buhtu nomirris!«?

26) Kureâ nammâ dshwoja diwi wihi, kas weenâ wahrda bija?»

36.

Wihw drikkht. No Widsemmes General-gubernementes puffes: Dr. C. E. Napiersty.